

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Meløse Vandværk A.m.b.a.

1963 – 2013

Vandets historie

I gammel tid blev bebyggelserne altid lagt, hvor der var vand. Det kunne være ved en sø, en å eller et kildevæld. Her hentede man vandet, først i krukker og senere i spande. Da bebyggelserne blev til byer, blev befolkningen tættere, og samtidig brugte de søer og åer til bortskaffelse af affald og latriner, så vandet her blev ubrugeligt. I København blev det kaldt for ålesuppe.

Derfor begyndte man at grave brønde, hvor man i starten brugte kampesten som sider, senere mursten, der var rundet ligesom til skorstene. Herfra kunne vandet hejses op, da vandet kun var nogle centimeter fra jordkanten. Da dræning af markerne sænkede vandstanden, begyndte man at lave pumper – i starten af træ og senere den så populære håndpumpe, som i dag står i mange haver som pynt.

Københavns Vandforsyning startede i 1859, og det kom til at påvirke os noget senere. Da forbruget steg meget voldsomt, fik Københavns Vandforsyning allerede i 1936 indvindingstilladelse til at hente vand i vores område, og i 1954 var Slangerup Vandværk køreklar – det ligger mellem Gørløse og Slangerup – og en udlægger herfra er Æbelholt Kildeplads, hvor pumpehuset ligger lige over for Foldager.

Da dette blev sat i gang, sank vandstanden fra jordkanten ned til 7 m under terræn. Herefter løb de fleste

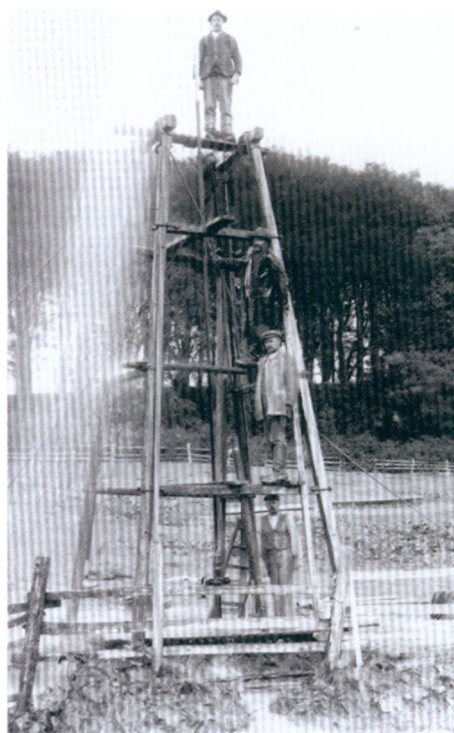
brønde tomme, og kun de, der var dybere, kunne give lidt vand.

Efter krigen var man begyndt at bruge centrifugalpumper i brønde, men de har en begrænset sugehøjde på max. 7 m og kunne derfor ikke benyttes, uden at de blev sænket ned i brønden. Konsekvensen var, at hvis vandet steg om foråret, druknede pumpen.

Brønde, som var gravet, var fortid. Vandet i brøndene var det, man kaldte for overfladevand. Først i starten af 1900-tallet var man begyndt at slå borer, og så kunne man nå ned til grundvandet.

Ulempen ved grundvand er, at det indeholder meget jern, ammonium og metan, som lugter, så grundvandet kan ikke bruges, som vandet fra brøndene kunne. Derfor blev man nødt til at bygge et vandværk, som kunne rense det vand, der kommer fra boringen – dette kaldes råvand – ved iltning og afblæsning af metan samt filtrering i et mikrobiolo-

gisk filter, som består af fint sand. Først derefter får man drikkevand ud af grundvandet, og her skal det overholde de kriterier, der er fastlagt i prøverne.

Etableringen af Meløse Vandværk

Derfor begyndte man at etablere de mange fælles vandværker som Andelsselskaber, hvor man som andelshaver hæftede en for alle og alle for en. Sidst i 50'erne begyndte man at forhandle om at etablere et fælles vandværk i Meløse. Gdr. Aksel Jensen, Egholm, var primusmotor i dette sammen med de øvrige gårdmænd, da disse var meget afhængig af vand til dyrene.

Etableringsomkostninger:

Byggegrund	Kr.	2.703,75
Projektering	-	22.105,64
Brøndboring	-	6.530,95
Ledningsarbejde	-	125.404,57
Murerarbejde	-	39.725,00
El-installation	-	12.304,25
Maskiner	-	<u>55.796,35</u>
I alt	Kr.	<u>264.570,51</u>

Københavns Vandforsyning:

Tilskud	Kr.	<u>73.500,00</u>
---------	------------	-------------------------

Andelsselskabet Meløse Vandværk blev stiftet den 20. februar 1962, og så var det om at komme i gang. Det første, der blev gjort, var at få en grund, og den blev købt af Jørgen Andersen, Brandtofte for kr. 2.703,75 den 23. november 1962.

Vandmanglen var dog så stor i vores område først i 60'erne, at samtidig med at boringen blev slået, blev ledningsnettet nedlagt i etaper. En borrørspumpe blev sat i boringen, og der blev stillet et 2.000 l. hydrofor ved siden af pakket ind i isolering, og så blev der sendt råvand ud til de vandhungrende beboere, mens man byggede vandværket.

Der var ikke så mange forbrugere dengang, for Meløse var kun Byevej og opland, og her var der mange, der ikke ville være med. De er dog senere kommet med. Nyvej nåede at blive udstykket, inden vandværket var færdigt.

Forsyningsmæssigt er der sket en stor stigning, for siden starten i

*Jens i gang med nedlægning af vandfør
1963*

1962 er Nyvej, Bolandsvej, Travegårdsvej, Industrivænget, Kildevænget, Kildelunden og Kilde-toften kommet til. Så i 1990 nåede udpumpningen op på 107.000 m³ på et år.

Vandmålere

I 1992 begyndte man at tale om vandskat, og i 1994 blev det fore-

lagt på generalforsamlingen, om der skulle opsættes vandmålere, så man betalte vandet efter forbrug. Da forslaget kom til afstemning var der ca. 60 for målere og 4 imod. I 1998 blev det et lovkrav, at alle skulle have måler på.

Dette medførte, at vandforbruget blev halveret til ca. 55.000 m³ pr. år.

I 1990'erne var der stor fokus på forsyningsikkerheden, og der blev set på flere muligheder. I samarbejde med Skævinge Kommune, der ejede St. Lyngby Vandværk, blev man enig om at etablere en ringledning. Så skete der noget på det ene

Antal andelshavere:

1964	97
1970	174 (Bolandsvej)
1971	196 (Travegårdsvej)
1976	224 (Industrivænget)
1977	245 (Kildevænget)
1990	272 (oplandet)
2001	365 (Kappelskov)
2013	367

vandværk, kunne man få forsyning fra det andet, og denne har været i funktion nogle gange.

Omdannelse af selskabet

På generalforsamlingen den 22. april 1999 blev vandværket omdannet til Meløse Vandværk A.m.b.a., altså et andelsselskab med begrænset hæftelse for andelshaverne.

Udvidelse af vandværkets område

I Kappelskov-området, som havde deres eget vandværk på Frederiksværksgade 199, var der opstået debat om prisen på vand. Den var det dobbelte af Meløse Vandværks pris, så i 2001 blev man enige om at lægge Æbelholt-Kappelskov Vandværk ind under Meløse Vandværk. Det gav ca. 80 nye andelshavere, og Meløse Vandværk overtog ledningsnet og vandbehandlingsanlægget Frederiksværksgade 199. Dette er blevet optimeret, så det i dag udpumper 80 m³ pr. døgn.

I 2006 stod Nejede-Møllehøj Vandværk overfor en større renovering af deres vandværk, og efter forskellige forslag fra virksomheder, som ville renovere værket for dem, forhørte de sig hos os, om de kunne købe vand fra Meløse Vandværk.

Myndighederne blev spurgt, og der var ikke nogen hindringer derfra. Vi havde en indvindingstilladelse til 72.000 m³ pr. år, da vi havde overtaget Kappelskov. Så vi skulle ikke benytte Nejedes indvindings-tilladelse, da deres årlige forbrug ligger på ca. 14.000 m³, og vi således ikke når op på de 72.000 m³ pr. år selv om de får vand fra os.

Så det blev en realitet. Nejede anlagde en ledning fra Lykkesholmvej og ned til Meløse Industri, hvor der sidder en måler. Nejede begyndte at købe vand fra os den 1. januar 2007 og bruger ca. 38 m³ om dagen.

Forsyningsmæssigt er der:

- 2 uafhængige linjer på Meløse vandbehandlingsanlæg
- 1 på Frederiksværksgades vandbehandlingsanlæg
- 1 på St. Lyngby Vandværk

Der udtages vandprøver hver anden måned. Prøverne tages af DonsLab og Eurofins Miljø A/S.

Prøveresultaterne bliver lagt ud på hjemmesiden www.melosevand.dk

Ledningsmæssigt er der:

- 4 forsyningsledninger fra Meløse vandbehandlingsanlæg
- 1 fra Frederiksværksgade vandbehandlingsanlæg
- 1 fra St. Lyngby Vandværk

Der udtages vandprøve!

